

NORGES HØYESTERETT

Den 20. oktober 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Bårdsen og Bergsjø i

HR-2016-02199-U, (sak nr. 2016/1815), straffesak, anke over beslutning og dom:

A

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E O G D O M :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens ankenektelse etter straffeprosessloven § 321 andre ledd og lagmannsrettens straffutmåling for promillekjøring.
- (2) Ved Oslo tingretts dom 8. april 2016 ble A dømt for overtredelse av straffeloven (1902) § 270 første ledd, jf. § 271, straffeloven (1902) § 166 første ledd og vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. andre ledd, jf. tredje ledd, jf. fjerde ledd, til fengsel i 55 dager og en bot på 30 000 kroner. Han ble også fradømt retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for alltid og pålagt å ta full ny førerprøve ved gjenerverv av førerkort.
- (3) Grunnlaget for domfellelsen er at A i januar til november 2013 skal ha begått grovt trygdebedrageri og avgitt falsk forklaring til offentlig myndighet, ved at han skal ha unnlatt å føre opp arbeidete timer på meldekort til NAV og dermed fått utbetalt for mye i dagpenger, og at han 24. august 2015 skal ha kjørt bil med 1,32 i promille.
- (4) A anket tingrettens dom til Borgarting lagmannsrett. Anken over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for promillekjøring ble nektet fremmet, mens tingrettens dom ble opphevet for så vidt angår domfellelsen for trygdebedrageri og falsk forklaring til offentlig myndighet. Det ble derfor under henvisning til straffeprosessloven § 348 andre ledd fastsatt ny straff for promillekjøringen hvor domfellelsen ble stående. Fengselsstraffen ble endret til 30 dager, mens boten og tapet av førerretten ble stående uendret.

- (5) Lagmannsretten avsa etter dette beslutning og dom 29. juni 2016, med slik slutning:

"Slutning i beslutning

Anken over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet nektes fremmet for så vidt angår tilleggstiltalebeslutningen av 30. mars 2016.

Domsslutning

1. **Tingrettens dom oppheves for så vidt angår domfellelsen etter hovedtiltalebeslutningen av 28. desember 2015 post I og II.**
2. **I tingrettens dom, domsslutningen punkt 1, gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 30 - tretti - dager."**

- (6) A har anket lagmannsrettens beslutning og den delen av lagmannsrettens dom som gjelder promillekjøring til Høyesterett. Anken synes å gjelde bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet og straffutmålingen. Det er blant annet vist til at A feilaktig er fradømt føreretten for alltid.
- (7) *Påtalemyndigheten* har ikke hatt bemerkninger til anken.
- (8) Høyesterett har i brev 13. oktober 2016 opplyst partene om at ankeutvalget under henvisning til straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a vurderer å oppheve deler av dommen uten ankeforhandling, og gitt partene anledning til å inngi bemerkninger til dette innen 18. oktober 2016. Bemerkninger er ikke innkommet.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (10) Når det gjelder anken over beslutningen om ankenektelse, er utvalgets kompetanse begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 sjette ledd. Utvalget finner det enstemmig klart at anken over beslutningen ikke kan føre fram. Anken over beslutningen blir derfor å forkaste i medhold av straffeprosessloven § 387 a første ledd.
- (11) I dommen har lagmannsretten opprettholdt tingrettens dom om at føreretten fradømmes for alltid. Om tap av førerett ved gjentatt domfellelse for promillekjøring fastsetter vegtrafikkloven § 33 nr. 1 tredje ledd:

"Dersom rettighetshaveren tidligere er ilagt straff for overtredelse av § 22, jf. § 31, og han blir ilagt straff for ny overtredelse av § 22, jf. § 31 som er begått senest 5 år etter at reaksjonen ble fastsatt for den tidligere overtredelsen, skal retten til å føre førerkortpliktig motorvogn fratras for alltid. Dette gjelder likevel ikke for overtredelser som nevnt i § 31 annet ledd bokstav a."

- (12) Videre følger det av § 33 nr. 1 femte ledd at Kongen gir forskrift "med nærmere regler om fastsetting av hvor lenge tap av førerett skal vare og om når det skal kreves ny førerprøve". Med hjemmel i denne bestemmelsen er det i forskrift om tap av retten til å føre motorvogn mv. av 19. desember 2003 § 3-4 nr. 2 fastsatt følgende om tapstidens lengde:

"Blir person med førerett ilagt straff for å ha ført motorvogn med en alkoholkonsentrasjon i blodet over 0,5 promille, eller over 0,25 milligram per liter luft i utåndingsluften, og han tidligere er ilagt straff etter vegtrafikkloven § 31 annet ledd bokstav a, skal fastsettelsen av tap av førerett ta utgangspunkt i hva som isolert sett er vanlig tapsperiode for den siste overtredelsen, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 1 annet ledd. Den foregående overtredelsen tas i

betraktning som en skjerpene omstendighet, slik at tapsperioden fastsettes for lengre tid enn ellers ved første gangs overtredelse. Unntaksvis kan det unnlates å ta den tidligere overtredelsen i betraktning som skjerpene omstendighet dersom alkoholkonsentrasjonen var svært lav og det ikke ble fastsatt tap av førerett."

- (13) Gjentakelsesvirkningen følger i denne saken av Oslo tingretts dom av 10. februar 2012. Det fremgår av dommen at A ca. 1 ½ time etter kjøringen hadde en alkoholkonsentrasjon i blodet på 0,48 promille. Dommen inneholder ingen opplysninger om at det er foretatt tilbakeregning til det tidspunktet han ble pågrepet mistenkt for promillekjøring. Ved straffutmålingen uttaler tingretten at det var tale om et "lavpromilleforhold". Selv om det ikke fremgår av domsslutningen at domfellelsen gjaldt § 31 andre ledd bokstav a, må det etter dette legges til grunn at dommen gjelder et slikt tilfelle. Dette synes lagmannsretten å ha oversett når den uten nærmere drøftelse kom til at føreretten måtte tapes for alltid. Tapet av føreretten er dermed fastsatt i strid med forskriften om tapstiden for føreretten.
- (14) Høyesteretts ankeutvalg har etter dette enstemmig funnet det klart at lagmannsrettens reaksjonsfastsettelse må oppheves, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.

K J E N N E L S E O G D O M :

1. Anken over lagmannsrettens beslutning om ankenektelse forkastes.
2. Lagmannsrettens dom om straffutmåling for promillekjøring, domsslutningen punkt 2, oppheves.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: